

NARODNA KNJIŽNICA U MOSTARU **(1995. - 1997.)**

Godine 1995. navršilo se 50 godina od početka rada i uspješnog djelovanja Narodne knjižnice u Mostaru. Budući da je zgrada Knjižnice teško devastirana u ratu, svoju 50. obljetnicu dočekala je kao podstanar u Prvoj osnovnoj školi. Na sreću, iste godine, u Projekt EU za obnovu i izgradnju Mostara ušlo je i renoviranje zgrade Knjižnice. Već u svibnju otpočeli su radovi i trajali nepuna dva mjeseca. Ukupna vrijednost im je iznosila oko 350.000 DEM i sve je financirala EU. Dana 24. srpnja 1995., u nazočnosti velikog broja uglednika i uz prigodan kulturno-umjetnički program, tadašnji upravitelj EU nad Mostarom svečano je otvorio Knjižnicu. Lijepo obnovljena zgrada bila nam je najljepši dar za pedeseti rođendan ustanove.

Odmah po otvorenju pristupilo se povratu i sređivanju izmještenog knjižnog fonda. Kako je Narodna knjižnica bila jedino mjesto u gradu gdje se moglo posuditi knjigu ili dobiti neku stručnu informaciju, morali smo hitno otvoriti Knjižnicu za korisnike, čitatelje. Zbog pomanjkaja materijalnih sredstava i malobrojnog stručnog kadra, jer je Knjižnica i kadrovski bila oslabljena, otvarali smo odjel po odjel vodeći računa što je prioritetnije. Tako smo prvo otvorili Odjel za djecu, zatim Odjel za odrasle, te Odjel za nabavku i obradu knjižnih fondova. Odmah se pristupilo i reviziji fondova kako bismo utvrdili činjenično stanje. Tako je revizijom utvrđeno da je od 220.000 knjiga, koliko ih je bilo pred rat 1992. godine, ostalo oko 110.000 primjeraka. Stari časopisi i novine svi su sačuvani, ukupno oko 14.000 poveza.

Knjižnica je ostala bez velikog dijela vrijednog fonda, ali sačuvana su djela niza eminentnih klasičnih i suvremenih pisaca raznolikog žanrovskog opredjeljenja sa svih dijelova i iz svih kultura svijeta. To je bilo pravo bogatstvo za naše čitatelje. Broj čitatelja se iz dana u dan povećavao. Od 1.580 upisanih čitatelja i 11.500 pročitanih knjiga u 1995. godini, te 1.850 upisanih čitatelja i 32.000 pročitanih knjiga u 1996. godini, broj pročitanih knjiga se znatno povećao jer su otvorene Čitaonica unikatnog primjerka i Čitaonica tiska. Očekujemo skoro 3.000 upisanih čitatelja i 35.000 pročitanih knjiga.

Sve ove godine knjižni se fond popunjavao i obnavljao isključivo donacijama. Nije bilo planske i sustavne obnove fonda Knjižnice. Postojeći fond kvalitetom i kvantitetom može zadovoljiti tek 50% interesa upisanih čitatelja.

I unatoč svim teškoćama, koje su naša svakodnevnica, Knjižnica bi morala imati povlašteniji status jer baš ona, kada je to mnogima nedostupno, treba biti sakupljačica i čuvarica knjižnog blaga da se ne prekine kontinuitet duhovnih izazova. Moramo paziti da ne nastane praznina, jer budući će se naraštaji pitati jesmo li uopće bili na ovim prostorima. S obzirom na značenje koje Knjižnica ima u Županiji, pa i šire, nismo zadovoljni postojećim stanjem. Hitno treba riješiti financiranje Knjižnice. Prema UNESCO-ovom Manifestu za narodne knjižnice iz 1994. godine odgovornost za Knjižnicu je na mjesnim i nacionalnim vlastima, te ona mora biti poduprta posebnim pravnim propisima i financirana od nacionalne i mjesne vlade. Kad se to riješi, tek onda možemo pristupiti planskoj i sustavnoj obnovi fonda, otvaranju ostalih službi i funkcija Knjižnice i zapošljavanju novih kadrova.

Posebnu pozornost posvetit ćemo trajnoj stručnoj izobrazbi knjižničara. Jedino tako moći ćemo uspješno obavljati zadaće koje Knjižnica ima kao vitalna snaga u obrazovanju, kulturi i obavješćivanju. U toj našoj humanoj zadaći trebamo pomoć i potporu - i očekujemo je.

Mira Pehar